

Пам'ятайте
про
Україну!

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

Редкація: Адміністрація
"Свобода", 30 Montgomery St.
Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0807
а Нью Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
а Нью Йорку (212) 227-5250
(212) 227-5251

РІК LXXXV. Ч. 233.

ДЖЕРЗІ СІТІ І НЬО ЙОРК. П'ЯТНИЦЯ, 27-го ЖОВТНЯ 1978. ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, OCTOBER 27, 1978

No. 233.

VOL. LXXXV.

ГЕН. ПЕТРО ГРИГОРЕНКО ВІДВІДАВ ГЕН. ПАВЛА ШАНДРУКА

Під час зустрічі ген. П. Григоренка з ген. П. Шандруком. Зліва: І. Олексин, ген. П. Шандрук, ген. П. Григоренко, Р. Данилюк, інж. І. Скіра.

Трентон, Н. Дж. — У неділю, 15-го жовтня ц. р., тут відбулася зустріч двох українців-генералів, військовий шлях яких позначився у двох ворожих собі арміях. Генерал-майор Петро Григоренко відвідав колишнього командира Національної Армії генерала-полковника Павла Шандрука. В товаристві генерала Григоренка прибули: Іван Олексин — екзекутивний віцепрезидент УККА, Роман Данилюк — заступник Головної Управи 1-ої УД-УНА та інж. Іван Скіра — заступник Крайової Управи 1-ої УД-УНА. Під час розмови обидва генерали могли бавити їхній військовий підхід до справ, який позначився у тверезій оцінці політичного положення українців, у влучній характеристиці ворога.

Зокрема ген. П. Григоренко добре обзнайомлений із ситуацією в Україні, недавно з неї прибувши. Він, колишній в'язень радянських та обо-ронець людських та національних прав у СССР, а в Україні зокрема, сказав, що українська група співпраці виконанню геліспінських угод доручила йому та іншим дисидентам в Україні — створити її закордонне представництво. Генерал Григоренко також заявив, що він візьме участь у недалекому Третьому Конгресі Вільних Українців у Нью Йорку, де при чий нгаді хотів би зустрітись з колишніми українськими військами. Обидва генерали були одностайні, що єдиність є передумовою успішної праці. Учасників зустрічі гостинно прийняв ген. Шандрук.

Осередок СУМА в Палатині відзначає 10-річчя

Палатин, Ілл. (М. Со-рока). — У неділю, 5-го листопада ц. р. місцевий Осередок СУМА ім. Дмитра Вітовського відзначає ювілейним бенкетом 10-річчя свого існування, що відбудеться в Елк Гров Вільд-ж-у залі Неверон, о год. 3-й по полудні. У програмі — мішаний хор "Дніпро" під диригентурою Ярослава Стефанюка та осередковий танцювальний гурток "Одеса", під керівництвом Івана Івашенка. Заплановано також доповідь про працю Осередку та представлення цих осіб, що спричинилися до успішного виконання праці. У другій частині — забава, до якої пригваритиме оркестра "Мрія". До участі у відзначуваннях ювілею запрошено представників осередків СУМА, українських та американських установ та організацій. Діяльність Осередку СУМА в Палатині започатковано в 1957 році, в час, коли кілька родин членів СУМА прибули до цієї місцевості. Спочатку засновано перший юнацький рій, відтак він перетворився у самостійний Відділ Юнацтва, а зі зростом членства у 1968 році створено Осередок СУМА. Цього ж року й відбулися основуючі збори і патроном Осередку обрано полковника Дмитра Вітовського, творця Листопадового Чину 1918 року. Сьогодні членство Осередку нараховує 168 дійсних членів юнацтва, що їх очолюють: д-р Олександр Стрильчук — голова та Володимир Гончаров — булавний.

ЗУСТРІЧ З ПРОФ. Д-Р В. ЯНЕВОМ

Вашингтон. — Наприкінці жовтня ц. р. прибує до ЗСА ректор Українського Вільного Університету в Мюнхені, проф. д-р Володимир Янів. Він зустрінеться з деякими членами з дружиною Софією у Вашингтоні. У зв'язку з тим, місцеві організації, а саме: Осередок НТШ, Група УВАН, Філія УКУ та Осередок Пластунів Сениорів, влаштовують гостеві Зустрічі з громадянами в неділю, 5-го листопада ц. р., в год. 4-й по полудні в Домі св. Софії. У першій частині д-р Янів говорить про стан і проблеми УВУ і відповідає на питання, а в другій після перекуски, відбудеться короткий авторський вечір гостя. Наступного дня, у понеділок, 6-го листопада, д-р Янів доповідатиме у Філії УКУ.

Помер І. Франко, секретар 210-го Відділу УНС

Джерзі Сіті. — До Головної Канцелярії УНС наспіла вістка, що у вівторок, 17-го жовтня 1978-го року помер на 85-му році життя Іван Франко, довголітній секретар 210-го Відділу УНСоюзу у Бронксі, Н. Й. Св. п. І. Франко народився 1893 року в Миколаєві, повіт Бібрка у Західній Україні. До ЗСА приїхав ще молодим хлопцем. У 1935 році вступив до УНСоюзу до 210-го Відділу, якого секретарем був довгі роки. Покійний залишив у глибокому смутку дружину Катерину, синів Володимира, Івана і Теодора та п'ять внуків. У суботу, 21-го жовтня ц. р., місцева українська та союзова громада відправила тіло Покійного на вічний спочинок на цвинтар св. Реймунда в Бронксі. Екзекутива УНС та союзовці Округу Нью Йорк складають висловлю глибокого співчуття Дружині Покійного та всій його родині.

Папа відбув зустріч з литовськими єпископами

Ватикан. — Минувало вівторок, 24-го жовтня, Папа Іван Павло II, донедавна кардинал Кароль Войтила з Кракова, прийняв на приватній аудієнції трьох католицьких єпископів з Литовської ССР, які два дні раніше були присутні на церемонії формального вступлення Папи Івана Павла на Апостольський Престіл. Коментатори вказують, що зустріч Папи з литовськими єпископами — це дальший доказ, що новий Вселенський Архієпископ планує присвячувати велику увагу долі Католицької Церкви в країнах комуністичного блоку, включно із самим Советським Союзом. Під час його інсталяції на Апостольський Престіл Папа Іван Павло вголос привітав 11-ма мовами, між ними 5-ма мовами народів, які живуть під комуністичною владою, а саме: польською, російською, українською, чеською та литовською.

Ірак домагатиметься підвишки на нафту від країн ОПЕК

Бейрут. — Іракський міністер інформації заявив, що його країна домагатиметься внесення від країн ОПЕК (Організація країн експортерів нафти), підвишки на нафту на приблизно 25 відсотків. Англомовний тижневик в Іраку "Мондей Морнінг" цитує міністра інформації Саада Квасема Гаммові, пише, що іракська вимога буде базуватися на кількісній вартості нафти на міжнародних ринках, збільшенні коштів імпорту товарів з індустриальних країн і довгому замороженні ціни на нафту. В січні 1977 року члени ОПЕК встановили ціну 12,70 доларів за бочку нафти. На початку 1978 року були спроби деяких країн підвищити ціну на цей важливий для світу продукт, але цьому супротивилися Саудівська Аравія й інші країни і ціни залишилися незмінними. Економічні спеціалісти стверджують, що тепер, в обличчі дещо змінної ситуації і додаткового спаду вартості долара, який є платіжною валютою в країнах ОПЕК, ледве чи вдасться здержати Ірак й інші країни, які вже вимагали підвишки на нафту. У Вашингтоні вже розпочалися заходи в цьому напрямі, бо драстична підвишка могла б посилити інфляцію і спричинитися до ще більшого спаду вартості долара.

Південна Африка погоджується на плян Заходу щодо Намібії

Преторія. — Після триденних нарад із державним секретарем Сайрусом Вендом та міністрами закордонних справ Британії, Франції, Західної Німеччини та Канади, прем'єр Південно-Африканської Республіки Пітер Бота в четвер, 19-го жовтня, погодився частинно на плян цих країн відносно розв'язки майбутньої Південно-Західної Африки (Намібії), тобто території, яку уряд Боти контролює проти бажань Об'єднаних Націй і радикальної організації чорного населення, Південно-Африканської Народної Організації (СВАПО). ЗСА та інші західні країни настоюють, щоб в Намібії в наступному році відбулися вибори під наглядом ООН і в присутності військових частин неурядових членів цієї міжнародної організації. Натомість Південна Африка планувала перевести вибори ще цього року і без участі Об'єднаних Націй. Прем'єр Бота, протягом згаданих триденних переговорів, погодився на плян Заходу, але заявив, що заплановані йому урядом вибори все одно відбудуться в грудні ц. р. Він зазначив, що вибори будуть "тильки підготовкою" для виборів, які в наступному році проведуть під наглядом ООН.

Два румунські моряки вибрали волю

Нью Йорк. — З'єднані Стати Америки ухвалили право політичного азилу двома румунським морякам 33-річному Йовану Бухачеві і 24-річному Еугенію Ніколай, які використали наближення румунського риболовного корабля до берегів ЗСА, непомітно зникли під водою і, пропливши одну милю в холодній воді, добилися до берега у Штатен Айленд. Представник еміграційної і натуралізаційної служби ЗСА Джек Джей Ріккарді, підписуючи документи про тимчасовий побут моряків в ЗСА, заявив, що моряки напевно чекали б непересічне покормлення за таких їхніх вчинків. Рішення про надання обидвом румунським морякам політичного азилу задало після цього, коли вони склали свої зізнання перед службовцями еміграційної служби у міському шпиталі, куди їх привезли, після довгої купелі у холодній воді, дав поліції. Ніколаї і Бухач, зустрівшись з поліцією, зупинили його і лама-

КАРТЕР ОПРИЛЮДНИВ ПЛЯН БОРОТЬБИ З ІНФЛЯЦІЄЮ

Вашингтон. — Виступаючи на телебаченні і по радіо у вівторок, 24-го жовтня, президент Джиммі Картер оприлюднив наступну фазу боротьби з інфляцією, зазначуючи, що методи тієї боротьби будуть до великої міри добровільні, тобто уряд не встановлюватиме примусових верхніх меж на підвищення в цінах продуктів і в зарплатніх платнях, та підкреслив, що сам федеральний уряд активно включиться в цю акцію зменшення своїх витрат, зменшенням державного дефіциту тощо.

Звертаючись до членів Конгресу, підприємців, лідерів робітничих спілок і до американського загалу, Президент заявив, що всі мусять в якійсь спосіб пожертвувати особисту вигоду для загального добра і для майбутнього поліпшення економічної ситуації, зазначуючи, що ніхто не може гарантувати, що запропоновані ним заходи матимуть повний успіх, але якщо нічого не буде зроблено, то інфляція напевно погіршиться, а це послабить країну в загальному і дуже негативно відіб'ється на кожному американському громадянину. Якщо буде загальна співпраця, то річний зріст інфляційної стопи можна буде обмежити до 6 відсотків, або менше, а в іншому випадку може наступити драстичне погіршення інфляційного стану, — твердив Президент.

Під час свого виступу Президент запропонував наступні заходи:

Обмеження підвищень в платнях
Профспілки та індивідуальні робітники повинні добровільно погодитися, щоб річні підвищення в зарплатніх платнях не перевищували 7 відсотків. Робітники, які погодяться на те, щоб підвищення в їхніх зарплатніх платнях не перевищували згадану межі, матимуть право одержати відповідний податковий зворот, якщо протягом даного року кошти прожитку зростали б на більше ніж 7 відсотків. Якщо дані робітники зареєструють менше ніж 4 долари на годину, то запропонована Президентом 7-відсоткова межа їх не стосувалася б.

Обмеження підвищень в цінах
Запропонований плян пропонує, щоб в загальному ціни на продукти не зростали більше ніж 5,75 відсотка. Обмеження підвищень в цінах теж мають бути добровільні, але федеральний уряд може застосувати "відплатні акції" проти фірм, які не дотримуються цієї верхньої межі, наприклад, може відмовити надати урядовий контракт даному підприємству, зліквідувати податкові чи інші пільги, зменшити свою підтримку для даної індустрії, оприлюднювати назви тих фірм, які своїми цінами погіршують інфляційний стан тощо.

Президент Картер зазначив, що відкинув дві драстичні можливості поборювання інфляції: встановлення примусової урядової контролю над цінами і платнями, та створення штучної економічної рецесії, бо вважає ті заходи шкідливими для загального добра.

Зменшення витрат уряду
Так, як протягом минулого року, Президент старатиметься зменшити витрати федерального уряду, як рівнож накладатиме "вето" на інфляційні законопроекти Конгресу.

До категорії зменшення витрат уряду входить пропозиція зменшити кількість федеральних урядових витрат на 20 000, але не звільняючи їх з праці, а приймаючи тільки одного нового робітника на кожні дві звільнені позиції.

Зменшення державного дефіциту
Президент вказав, що за його каденції річний державний дефіцит вже зменшено з 66-ох до 40-ти мільярдів, а в наступному році Біллі Дім поспрайтиметься зменшити цей дефіцит до 30 мільярдів доларів.

Зменшення федеральних податків
З уваги на економічний стан країни президент Картер вважає, що може походитися на 18,6-мільярдних зменшення у федеральних податках, що його схвалив Конгрес, але протриває додатковим зменшенням.

Ліквідація непотрібних директив
Щоб запевнити більшу ефективність різних діянь економіки країни, Президент пропонує зліквідувати непотрібні урядові директиви, наприклад, ті, які стосуються летунських, залізничних ліній, різних підприємств тощо, щоб заохотити конкуренцію, зріст в продукції та обниження в цінах.

Під час свого виступу на телебаченні і по радіо президент Картер признав, що його пропозиції правдоподібно не спричиняться до раптового поліпшення на протинфляційному фронті і тому закликав законодавців, працевластів, профспілки і американський загал дати змогу цим пропозиціям вийти в життя.

Перша реакція на виступ Президента була різнокавісна. Хоча окремі законодавці та економісти вважають, що плян Білого Дому таки може спричинитися до припинення інфляції, то більшість робітничих спілок, велика кількість великих корпорацій та багато республіканських членів Конгресу негативно оцінили цей плян президента Картера. Також негативно відгукнулися інші країни вільного світу, бо після виступу Президента вартість американського долара на світових ринках знову впала, а натомість ціна золота значно зросла.

Шлесінджер переговорює в Пекіні про енергетичну співпрацю

Пекін. — Міністер копалін, а зокрема нафти в китайському уряді Сунг Ченмінг заявив секретареві енергетики в Адміністрації Картера Джеймсу Шлесінджеру, який перебуває тепер в Китайській Народній Республіці, що є великі вигоди для поширення співпраці між Китаєм і З'єднаними Штатами Америки в ділянці енергетики, якщо відносини між КНР і ЗСА поправляться. Шлесінджер, відповідаючи китайському міністрові, підкреслив, що вже сама його присутність в Пекіні являється незаперечною позначкою, що відновлення нормальних відносин між обидвома країнами являється центральною справою в американській глобальній політиці. Китайські нові керівники дуже позитивно поставилися до візиту секретаря енергетики ЗСА і вже в першому дні Шлесінджер був прийнятий на послуханнях у міністра закордонних справ Гуанг Гуа і коротко розмовляв з головою Комуністичної партії і прем'єр-міністром Китайської Народної Республіки Гуа Куофенгом.

У вівторок, увечері, 24-го жовтня ц. р. Сунг влаштував парадну вечерю в честь Шлесінджера у якій взяли участь визначні китайські і запрошені гості з дипломатичного корпусу. Все це вказує, кажуть політичні спостерігачі, що Китаєві дуже залежить на відновленні дипломатичних зв'язків із ЗСА і співпраці на відтинку енергетики, бу КНР, набувши нові машини для видобуття нафти, надіється на великий прибуток з цього продукту. Сунг виразно натякає у своїй промові під час вечері в честь Шлесінджера, що Китай потребуватиме значного поширення торгівлі нафтою із ЗСА, щоб в заміну за це одержати американську машинерію для видобування нафти та інші вироби для модернізації китайської індустрії.

Китайський міністер Сунг й інші політичні діячі КНР висловлювали думку, що присутність Шлесінджера значно поглибить співпраці між країнами і поживає торговельну взаємину між ними. Як вже раніше інформовано, кілька американських нафтових компаній вже вислали до Китаю своїх представників і спеціалістів, щоб розвідати про можливість збільшення видобутку нафти і есентуальної її доставки до ЗСА.

Левіч одержав дозвіл виїхати за кордон

Москва. — Відомий вчений, член - кореспондент Академії Наук СССР д-р Венямін Левіч, який сім років борювався з радянськими речниками за право виїзду за кордон, нарешті такий дозвіл одержав і він вніс доповідь покине Советський Союз разом зі своєю дружиною Татяною. Спочатку советські власті відмовляли йому візи з причини, що ніби то він знає забагато державних таємниць, хоч останніх 29 років Левіч не працював на державних роботах, а тільки займався науковою діяльністю. Після внесення заяви про виїзд, Левіча було звільнено з голови секції електротехніки в Московському інституті, а його колеги по професії не тільки відмовлялися від співпраці з ним, але уникали також його товариства, не говорили до нього. "Я живу тепер в інтелектуальному гетті", — заявляв колишній д-р Левіч закордонним кореспондентам.

В 1977 році Оксфордський університет влаштував спеціальний симпозіум на честь Левіча в часі якого 40 західних вчених звернулися до генерального секретаря ЦК КПСС і голови Президії Верховної Ради СССР Леоніда І. Брежнєва, щоб він дозволив йому виїхати за кордон. Все це однак не допомогло. Шойно розмова сенатора Едварда Кеннеді з Брежнєвим, яка відбулася в часі перебування американського сенатора в Москві на конгресі організації здорового забезпечення правдоподібно спричинилася до знесення заборони виїзду для Левіча.

Д-р Левіч має намір виїхати за кордон в першій половині листопада. Загальною припущають, що д-р Левіч поселиться у ЗСА, де йому вже раніше численні університети пропонували працю в ділянці гідродинаміки.

Відбулася голодова демонстрація перед ОН

Пі-Д. Степаняк передає спеціального листа генеральному секретареві ООН К. Вальдгаймові на руки його представника Н. Бріна.

Нью Йорк. — День Жалоби для вшанування жертв голоду в Україні, який відбувся в неділю, 22-го жовтня ц. р., в Бавид Бруку, попередила голодівка під будинком Об'єднаних Націй в середу-четвер-п'ятницю жовтня. Місце голодівки — перед Об'єднаними Націями — було вибрано для того, щоб звернути увагу міжнародної спільноти на штучний голод в Україні, 45-ту річницю якого вшановує українська громада в діаспорі, на порушення людських і національних прав в Україні та передачі документації генеральному секретареві ООН Куртові Вольдгаймові про ці події.

Численні дипломати відвідували голодуючих, зокрема дипломатів країн Близького Сходу, яким передали матеріали про голод 1932-33 років та репресії советської влади проти оборонців прав людини в Україні. Спеціального листа генеральному секретареві К. Вальдгаймові учасники голодівки передали на руки його представника Н. Бріна. Серед голодуючих був Константин Степовий, свідок голоду в Україні, батько і дві сестри якого загинули під час голоду в Україні. Також серед демон-

странтів був о. Іван Наконечний, парох Української Православної Церкви св. Вознесення в Мейплуд, Н. Дж. Учасники голодівки: П. Степаняк (три дні) — ОЖ ОЧСУ, С. Бухшована (три дні) — Всеукраїнський Комітет, К. Степовий (два дні) — Товариство Прихильників УНР, П. Клок (два дні) — Комітет Мороза, А. Заборська - Гелетей (два дні) — ОЖ ОЧСУ, Я. Кушнір (один день), Р. Кольєський (один день) і О. Рожка (один день) — всі з СУМА.

Понад 20 осіб, членів Союзу Українок Америки, Об'єднання Жінок ОЧСУ та Українського Золотого Хреста, допомагали на протязі кількох годин роздавати ласощі і матеріали про голод і діяв рух спротиву в Україні.

СВОБОДА

UKRAINSKYI SHODENNIK UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1981

Ukrainian newspaper published daily except Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07310

РЕДАГУЄ КОЛЕГІЯ У СКЛАДІ (поазбучно): Любова Колесенко, Володимир Левицький, Зенон Силік (тепер виконуючий обов'язки голови Колегії), Василь Тершаковець і Євген Федоренко.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Передплата: на рік — \$30.00, на пів року — \$16.00, на 3 місяці — \$9.00. Для членів УНСОУ 65% м.с. За кожну зміну адреси — 25¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Василь Маркус

НА ПОРОЗІ ПОНТИФІКАТУ ІВАНА ПАВЛА II

[2]

Як нам, українцям, сприйняти вибір гідного сина сусіднього нам польського народу на таке високе становище у Вселенській Церкві й цілому світі? Це питання ставило тому, що в силу історичного антагонізму між двома народами можна було очікувати, що частина української громадськості сприйме скептично, якщо не огірчено цей вибір, мовляв, що можемо очікувати від Папи-поляка.

Ясно, що такі пересудливі емоції міркування не можуть стати нормою нашого ставлення до понтифікату Івана Павла II. Насамперед тому, що узагальнення, нібито всі поляки неприхильні до українців у ґрунті речі не відповідає дійсності і є шкідливим для нас самих. Ми знаємо, поряд поляків, що ставилися вороже до українців, також таких, що у минулому й тепер виявили себе прихильниками українського народу. Подруге, позиція Вселенського Архирєра не надається для того, щоб шкодити народові, з яким національна спільнота Папи в минулому мала конфлікти. Потреба, особистість теперішнього Папи не прозраджує ніяких настанов, радше навпаки, все говорить за те, що він буде здійснювати свій високий уряд в дусі справедливості, братнього відношення до всіх, і в першу чергу, — як сам Іван Павло II заявив, — до тих, що є „переслідувані і зазнають несправедливості й дискримінації в соціальному, господарському й політичному житті, що позбавлені свободи совісті й релігійної свободи“.

Він ніяк не обтяжений старими релігійними неохочістю, не походить із т. зв. східних земель колишньої Польщі, а в час війни був ще молодшою людинаю. Сам на власному досвіді пережив два тоталітаризми, і як добрий польський патріот і душпастир не може бажати іншим народам того, що сталося так звані польському народові. Шляхетна постать нового Папи, який сам був борцем за релігійну й національну свободу свого народу і який сам зазнав дискримінації, дає всілякі гарантії, що наші релігійні прагнення йому близькі.

Кардинал Войтила не мав багато безпосередніх контактів із справами Української Греко-Католицької Церкви в Польщі. На території його архієпархії одна греко-католицька парафія в Кракові, яка відновлена на початку 1960 року. Щоправда, церква св. Норберта (в користуванні українців з 1808 року) не була повернена українській громаді, проте вони отримали до виключного користування каплицю при церкві св. Катерини в колишньому маґнастирі августинців. Греко-католицькою парафією в Кракові керує від початку її відновлення о. Мятрат Микола Денко, який утримував добрі взаємини з кардиналом Войтилою. Ось приклад прихильного ставлення кардинала: Деякі римо-католицькі священники звернули увагу нашою отцеві Мятрату, щоб говорив проповіді по-польському, мовляв, що до каплиці й забудовує монастиря приходить і поляки та прислуховуються до нашого Богослуження. Коли про ці „поради“ своїх священників довідався кардинал Войтила, мав сказати нашою отцеві: „Проповідуйте так, як досі робили“.

В обличчя трудюшів, які зазнає наша Церква в Польщі, є відомим, що кардинал Войтила належав до тих польських єпископів, які заступали найбільш толерантне ставлення до греко-католиків. Теж відомо, що він дивився не лише на греко-католиків у Польщі, але й на становіще Української Греко-Католицької Церкви під час війни. Він добре ознайомлений з її долею, ліквідацією, яку їй становило римо-католицьке в СССР, доля яких не могла його не цікавити ближче. Очевидно несправедливості акту ліквідації нашої Церкви й поставлення її поза законом не були їй, вірному, не можуть бути поза сферою ширших турбот новообраного Папи.

Ми знаємо, що Папа Іван Павло II дивиться на віруючих Церкви в катакомбах як на джерело надихаючої віри, як також розуміє, що терпіння одних накладає великий обов'язок на тих, що є більшими, включно з польською Римо-Католицькою Церквою. Така свідомість стає шораз більш поширеною в рядах польської ієрархії, молодшого священства та в колах католицької інтелігенції. На це є ряд доказів, і для нас це має бути суттєвим, а не тупі релігійні дотримання до „русинів“ чи обмежена ментальність шовіністів тим, що можуть десь копнути безборонних українців.

При всіх гарячих патріотичних людях типу Войтили, чесні поляки відкидають таку ментальність. Для них український фактор починає ставати важливим у сучасному й майбутньому східноєвропейському укладі, і саме вони бажали б зміцнення цього фактора.

Влітку 1976 року кардинал Войтила на чолі численної делегації польських єпископів і прочан побував на Євхаристійному Кон-

гресі в Філадельфії. В час своєї візиту в Америці, з власної ініціативи він відвідав Український Науковий Інститут в Гарварді; цікавився, видимо, не так „конкурентів“ українців, полякам, але тим, як українці розбудовують інтелектуальну базу для зміцнення своєї субстанції на рідних землях. Учасники цієї візиту стверджують, що це було наскрізь ширше зацікавлення польського кардинала українською наукою, при чому він висловив признання та заохоту для діячів Гарвардського центру.

В Римі кардинал Войтила також цікавився станом українських справ, утримував контакти з релігійними української духовної громади, а насамперед з Блаженнішим Патріархом Ісидором. Він був на відвідині в Українському Католицькому Університеті, де виголосив доповідь, хоч такі контакти із зрозумілих причин мусів трактувати дискретно.

Що може зробити новий Папа для нас? Його солідарність з терплячими за віру і заява, що він матиме постійно їх на своїй увазі, уже обіцяє, що Іван Павло II, маючи безпосередній досвід з комунізмом, зуміє краще боронити неподільну релігійну свободу для всіх і всюд, як це робили чи роблять деякі інші достойники. Віримо, що дискримінація між греко- і римокатоликами, торгування за свободу одних коштом інших, не є і не будуть у його стилі. Треба сподіватися, що така настанова передастись і дипломатам т. зв. ватиканської „Остполітик“.

Як колишній архієпископ Кракова, що мав деякий контакт з нашими вірними і знав їх потреби і кривди, Папа Іван Павло II напевно постарався, щоб ця наша спільнота вірних в диспорі одержала свого єпископа. Треба вірити, що він так само усуне до решти усі застереження, що виникли з польського боку щодо канонізаційного процесу Слуги Божого Андрія. Яким надзвичайним ділом Провидіння було би те, коли б за управління Папи-поляка великий муж Української Церкви, до якого різні польські кола мали невинуваті претензії і наробили йому за життя і вже по смерті стільки кривд, був канонізований в Католицькій Церкві!

Новий Папа заповів більш сумлінне виконання Соборних постанов, що Іх виконувала за понтифікату Павла VI куріяльна бюрократія. Одним із активів Другої (Закінчення на стор. 4)

тлумачу у серці муку й крики, аби не вилити там біду, яка говорить що у цей час дикий, коли бажали думу молоді з'єднати, то з'єднається з шпінном і з Юдою зустрінешся поклоном...

Минулі події в поті часу стають абстракцією для нового покоління. Тільки мистецтво спроможне переказати тривалі мости між епохами і поколіннями, тільки мистецтво спроможне перенести трагедію минулого з площини історичних студій в площину людських почувань і переживань. Схеми і діаграми, колонки статистичних обліків, наукова термінологія (демографічна катастрофа, штучний голод тощо) — все це, безумовно, має своє відповідне і потрібне місце в літописі національної трагедії України. Але сам сухий науково-публіцистичний стиль, об'єктивно-пристрасний доповідний тон писань про голод в Україні в 1932-33 роках не в стані перелити в серця нового покоління жак тієї доби, „якої світ не бачив ще ніколи“.

Бо те, що дослідники називають демографічною катастрофою в Україні, було ж насправді повільною, тяжкою і повною мук смертю мільйонів людей. Кожна жива душа з отих 6-ох чи 10-ох мільйонів вмирала подібно, насильною смертю, кожному живу душу було позбавлено можливості заступати своїм мріям, стремлінням, талантам, досвіді і труд у тягу нормального людського віку. А діти і молоді були взагалі позбавлені насильною смертю їхнього майбутнього. З кожного невинного молодого душою з життя в таємниці смерті переставалися не розквітлі таланти, а, можливо, і генії України і людства. Кожна індивідуальна смерть була незамінною втратою для України, кожна смерть була ударом, завданням ворогом біологічно-духовною потенціалів української нації в середині ХХ сторіччя, удару, наслідки якого ще й сьогодні важко усвідомити.

Але певним є, що і задумом, і безоглядністю та жорстокістю, кількістю жертв штучно створений в Україні голод ще й донині лишається найбільшим злочинним народобивством в історії людства. Потворність цього злочину підкреслюється коротким часом його тривання, за мирного часу, в країні з традиційно

Володимир Баратура

ЯКЕ МАЙБУТНЄ ДИТЯЧИХ ЖУРНАЛІВ?

„Лицем до молоді“, „Дорога молоді“, „Діти — наше майбутнє!“, „Рік Дитини“ — це все модні пусті слова і крилаті фрази. За ними немає діл.

Погляньмо на дійсність: згуртована в юначих організаціях дітвора й молодь, хоча має на своїх стігах написані гримі, патріотичні гасла „Бог і Україна“, „Честь України готови боронити!“, поголовно вживає англійської мови на щоднях і поза ними, на таборах, з'їздах, зустрічах. Те саме на перервах в українських шкільних школах і на курсах українознавства. Українська мова тільки мовою навчання, розговорна мова — англійська. Вдома те саме. Знання української мови примітивне, не вистачає дитині слів, щоб по-правно висловитися.

Здається б будівля нашого національного життя проти всяких засад і правил архітектоніки організованої національно-державницької структури. Починаємо від дахів, веж, бань, ставимо їх на хистких стінах, складених з поколів, які кінчається і відходять, зате занебудуємо найважливіше — покласти тривкі підвалини, на яких можна б поставити кріпкі стіни і щойно тоді вивершити їх покрівлю. Занебудуємо дітей, юнацтво, молоді — оці життєтворчі кінці в ланцюгу національного життя. Будемо й купуємо народні доми, школи, церкви, засновуємо університетські катедри, музеї, бібліотеки, архіви, галерії, але не думаємо про те, що буде їх відвідувати, в них молитися, вчитися, студіювати, досліджувати, що їх вестиме. Слушно сказав один поет про квітучу творчість свого сучасника: „Це церква, в якій немає Бога“. У стосунку до порушеної тут проблеми, це мертві будівлі, паперові установи-фактори без живих людей і їхнього творчого духа. Вже сьогодні фреквенція у школах мала, церква пустіє, священники обмаль, молоді організації коряться.

У цій статті обговорю одну важливу ділянку національно-культурного життя, а саме виховання дитини за допомогою друкованого слова в періодичній формі — журналі.

Коли наша еміграція після Другої світової війни прибула до нових країн поселення, ми мали свій журнал для дітей: „Наш-Притягаль“, „Соняшник“, „Готуйсь!“, „Веселка“ і „Юні Друзі“ (не згадую тут юначих журналів). Тепер маємо три. Поступ, чи регрес? Відповідь ясна.

Журнали, які залишилися при житті, чи радше живі, виходять не тому, що мають читачів, а тому, що такі, як „Готуйсь!“ обов'язково мусять передплачувати пластові новачки й тому, що за кожним із цих періодиків стоять організації чи установи, які їх вида-

ють і фінансують — Пласт, УНС, СУБ, а частинно підтримує їх громадство жертвами на пресфоді. Вони ніяк не втрималися б на пренумераціях, бо кількість передплатників мінімальна, хоч передплата низька, між 5-10 дол. річно. Та й сам факт обов'язкової чи добровільної передплати не свідчить, що ці журнали мають читачів. Досвід показує, що тільки частина малих передплатників їх читає, більшість, отримавши журнал, навіть не бере його в руки. Він лежить новенький, чистенький без сліду дитячих пальчиків. І ніхто цим фактом не тривожиться — ні батьки, які передплачують журнал, чи через примус з боку школи, чи організації, до якої їхня дитина належить, чи для заспокоєння власної національної совісті. Не турбуються цим ні виховники, ні вчителі, ні духовенство...

У цій статті не кричати „ловіть злочин!“, тобто не скидати вини на нікого й не вибілювати людей, які відповідають за журнали, але об'єктивно поділюся з читачами спостереженнями на підставі свого 25-літнього досвіду редагування „Веселки“.

Розгляну різні аспекти проблеми, як діло виглядає зі становища видавців, редакторів, співробітників з одного боку й споживачів журналу — малих читачів та тих, що з рідної своєї повинні бути в журналі зацікавлені — батьки, виховники, вчителі, духовники, врешті загальна громадськість. Бо причини такого невідрадного стану, який у недалекому майбутньому може довести до закриття дитячих журналів як непотрібного обтяження, мають своє коріння в обидвох зацікавлених сторонах.

При неперечній необхідності журналів, при їх важливій ролі як одного з засобів всебічного виховання дитини, зокрема збереження її при українстві, при допоміжній ролі журналу в практиці виховання й навчального процесу, при його приступній ціні, мусимо ствердити, що тиражі наших дитячих журналів більші, ніж скромні, а кола читачів, охоплені їх впливом — мінімальні.

Батьки, які б повинні для добра своїх дітей не тільки передплатити журнал, але й заставити дитину читати, його вчителі й виховники, які повинні б користуватися ним та заохочувати своїх підопікунів заперечувати й прочитати його, врешті громадськість, яке повинно б спомогати його, цього не роблять. На своє оправдання вони дають різні причини: журнали нецікаві, скромно оформлені в порівнянні з чужомовними, пізно доходить до читача й через те втрачають актуальність і діти не хочуть їх читати, а вчителі не можуть користуватися ними.

Але є ще один мотив у злочині Москві, і то найважливіший мотив у прийнятті у світі поняття народобивства — мотив національного характеру. Якщо ми не підкреслюватимемо саме цього мотиву, ми ні світові, ні нашим дітям не розкриємо цілої правди про голодомор 1933 року. Тодось Осьмачка писав в „Ротонді душогубів“, що „скотина може обійтися й без правди, а людина вона дуже потрібна...“

Так як і кожний уряд в історії людства, московський уряд не діяв у історичній порожнечі. Ленін першим обов'язком революції уважав збереження неподільності російської держави. Поняття імперії він замінив поняттям інтернаціоналу — глобального суспільства, в якому під владою Москви „племена самі себе змістять в орду розлюченого загалу“ (Т. Осьмачка). Ленін цього досяг коштом великих жертв і руйн в часі загартуваних воєнних кампаній проти новопосталих в межах імперії національних незалежних держав, кампаній, які московська історіографія обдулою окреслює поняттям „громадська війна“.

Як спадкоємці імперіальної влади, комуністичний московський режим став також спадкоємцем великодержавного комплексу, в якому на протязі віків формувалася типова російська психіка — суміш вишесті, шовінізму і просто расової нетерпимості до інших народів, особливо ж до підневільних народів і до їхніх національних стремлінь.

[Продовження буде]

СОВЕТСЬКА ДезІНФОРМАЦІЯ

Газета „Радянська Україна“ помістила у числі з 14-го жовтня ц. р. коротку інформацію, передану агенством ТАСС з Вашингтону, про американське „беззаконня“. В інформації говориться про те, що Палата Репрезентантів ЗСА схвалила в остаточному вигляді законопроект, який дозволяє підслухування розмов і перехоплення кореспонденції закордонних організацій та осіб, які тимчасово перебувають у З'єднаних Штатах Америки.

Цей безпрецедентний своєю зухвалістю законопроект юридично закріплює право американських служб підслухувати телефонні та інші розмови, перехоплювати пошту і телеграфну кореспонденцію установ іноземних держав, організацій і компаній, а також окремих іноземних громадян, які перебувають у даний момент на території ЗСА, — лише „Радянська Україна“ за агенством ТАСС, займаючи позу оборонців індивідуальної і збірної свободи чужинців, які в різному характері перебувають тимчасово в ЗСА.

Не гадаючи про власні заходи — підслухування чужинців, бомбардування закордонних амбасад електронними мікрохвилями, масове цензурування приватних листів громадян СССР і організацій, донощів, інформатршію органами КГБ закордонних представництв тощо, советські наглядчі порядку і проповідувачі моральної поведінки в світі кажуть, що „американські спеціальні органи і насамперед Федеральне бюро розслідувань і Центральне розвідувальне управління, і без цього закону вже десятки років ведуть електронне стеження за посольствами та іншими іноземними установами, зв'язаними з іноземними державами. Все це, мовляв, робиться під приводом гарантування безпеки ЗСА“, — твердить кореспондент ТАСС з Вашингтону, ні словом не натякаючи про численні советські шпигунські афери в ЗСА, одна з яких в Ньюарку навіть ще не закінчилась, хоч лава прихильників вже ствердила вину советських громадян, колишніх працівників в ОН, які займалися шпигунством, перекупством, підслухування тощо. А може це й дало привід до написання замітки про американське „беззаконня“.

Було б все в порядку із советською інформацією, бо зрештою в демократичній системі кожний може по своєму інтерпретувати цей чи інший закон, додаток до закону чи законопроект, якщо б советські пропагандисти не допускали свідомих перекошень з метою тенденційно інформувати підсоветського читача про ситуацію в ЗСА. У згаданому законопроекті, який до речі підтримує Адміністрація президента Картера і який був прийнятий 12-го жовтня ц. р. говориться, що від сьогоднішніх органів безпеки, (ЕФ-Бі-Ай, Сі-Ай-Ей та інші) мусять мати спеціальний дозвіл судових властей на проведення електронного підслухування закордонних організацій і осіб у цій країні. Закон передбачає також об'ємну процедуру такого підслухування, очевидно встановленого з метою охорони ЗСА перед чужими агентами, і суди, які видаватимуть такі дозволи розглядатимуть кожну справу індивідуально з метою збереження законного порядку.

Все це поминули советські пропагандисти у своїй інформації з Вашингтону, а сказали тільки те, що їм було відійсно сказати. Траплялося не раз, що комуністично-московські диктатори і їхні наставники в Україні ганяли „українських буржуазних націоналістів“, які, мовляв, перекошують факти і по своїй інтерпретації ті чи інші полії з метою „очорнення СССР й інших країн соціалістичної співдружності“.

Інформація агенства ТАСС є наглядним доказом советського лицемірства і явної брехні у відношенні до свого населення. Добре, що про ці справи знають уже й наші заходи, бо це допоможе йому захоронитись від злочинного наступу советської пропаганди.

Володимир Білявіч

ПАНАРОМА УКРАЇНСЬКОГО „ГОЛОКОСТУ“

(Доповідь, виголошена на жалобних урочистостях у 45-ту річницю голоду, вшанування якої відбулося в неділю, 22-го жовтня ц. р. в Бавнд Бруку).

[1]

Замучений на Соловках московськими катами Євген Плужний в одній із своїх ранніх поезій сповідався опроміненого людським шастям життя, яке настане після революції 1917 року.

Я віро — на рала перекують мечі,
І буде родюча земля — не ця.
І будуть одні ключі
Видимати усі серця!
Я віро — це буде так:
Пшеницями зійде кров
І познають люди на смак
Любов.

У двох коротких реченнях визначного поета сконцентровано багатьох його сучасників візія життя в майбутній Україні. Людини ХХ сторіччя, яка ще не мала досвіду життя в тоталітарній системі, у нічному кошмарі не уявлялось життя прийдешньої доби, коли явраз навпаки — рала перекують на мечі, в якій одні ключі — ключі тюремної варті — відкриватимуть усі серця, в якій кров'ю нещасливих жертв зійдуть злами терору, в якій не любов, а людське тіло пізнають на смак не люди племені кам'яного віку, а люди старої християнської, козацької наші — Українці!

Багато пізніше в поетичним осмисленні тієї неймовірної доби інший видатний український поет, Юрій Клен, так змалював не вимріяну, уявну, але правдиву дійсність:

дай подивимося в магічне скло,
і ти побачиш, як пожар той гасне,

і як над димом згарища зійде
доба бадора, радісна і щасна“.

І чув я відповідь: „Доба гряде,
Якої світ не бачив ще ніколи.
Поглянь, яка країна доля жде!“

І розстелилося перед нами поле,
Неоране, поквітле бур'яном.
Ген аж під обрій степ був мертвий, голий.

В низьких житах, не торкнутих серпом,
блукатимі трупи брякли і чорніли.
Той степ дрімав глибоким скитським сном.

А похований на шім освяченім місці один із найвидатніших поетів-не тільки України, а цілої-Слов'янщини, Тодось Осьмачка, у неперервненім в новітній поезії творі „Поет“, творі, що своїми октавами стукає водночас в серце людини і в сумління доби, залишив нам панораму національної української трагедії:

Де душогубство звільнене від пут
Сліпопоруче пожамкано оселі,
Спочатку вєсь побивавши люд,
щоб і без стріхи жадної і стелі
верзували стіни у ямистий ґрунт
прикиданой попелом пупелі
і тільки щоб осалені стовпи
пристримлювали мовчазні степи,

і де хати це цілі у селі
через незнані плондрівні закони,
хоч з їх і викидали москалі
і довері і лутки, і інші перепони,

Бо ви, в людей віднявши волю й хліб,
самих прете в загоди, мов скотину,
де дужих зламате об поріг
і в землицях привалюєте їх.

І світ не знаєме того великий,
хто відбивав зрікальську орду,

ЖОВТЕНЬ — МІСЯЦ ІНТЕНСИВНОЇ ЗБІРКИ НА ІІ СКВУ!

ВИЯСНЕННЯ

У виданні ДОБРУС-ом книзі Д-ра В.ГРИШКА до 45-ої річниці штучного голоду під назвою „УКРАЇНСЬКИЙ ГОЛОКОСТ, 1933“ через недогляд не подано, що обкладинку зроблено за картоною мистця В. ЦИМБАЛА „1933 р.“
Про це надруковано вкладку, яка повинна була бути вклеєна в кожну книжку. При віддрукуванні решти накладу, це буде виправлене.
ГОЛОВНА УПРАВА ДОБРУС-У

Союз Українок Америки 108-ий Відділ

Український Народний Дім
в Нью Гейвені, Конн.

ВИШИВАНІ ВЕЧЕРНИЦІ

які відбудуться
дня 18 листопада 1978 р., о год. 8:30 веч.

Stratford Armory, Armory Rd., Stratford, Conn.
Оркестра „Рушничок“ з Канади
Білету і столи просимо замовляти у пань:
Марія Антонініни, 795-6959, Павліна Волнищ, 795-6200

УПРАВА НАУКОВОГО Т-ва ім. ШЕВЧЕНКА в ЗСА
складає найвищу подяку за щедрий дар
в сумі 3,000 (три тисячі) доларів
які зложили в пам'ять померлих передчасно синів,
а саме:

сл. п. Ярослава Ореста
дипломованого інженера,
що помер на 52-му році життя,

сл. п. Лева Богдана
музиколога і магістра бібл.,
що помер на 43-му році життя —

Детройт, Міш. ПЕТРОІАННА ФІЛИПІВ

З великим смутком повідомляємо Приятелів і Знайомих,
що в суботу, 14-го жовтня 1978 року,
відійшла від нас
наша Найдорожча
МАМА, СЕСТРА І БАБУНЯ

сл. п. ЄЛИСАВЕТА З МУЗИКІВ КОЗИНСЬКА- ОЛЕКСИШИН

народжена 6-го липня 1896 р. у Львові.

ПАНАХИДА відбулася в понеділок, 16-го жовтня
1978 р., о год. 7:30 веч. в похоронному заведенні Maple Hill
Chapel в Гартфорд, Конн.

ПОХОРОН відбувся у вівторок, 17-го жовтня 1978 р.,
о год. 10-їй рано з церкви св. Михайла в Гартфорд, на кладовищі
св. Михайла в Glastonbury, Conn.

Горем прибиті:

діти:
БОГДАН КОЗИНСЬКИЙ
РОМАН ОЛЕКСИШИН з дружиною
МАРТОЮ
АННА ОЛЕКСИШИН

сестри:
МАТИЛЬДА ГОДОВАНСЬКА
з мужем ЮЛІЯНОМ, дітьми,
внуками і правнуком
ЕЛЕОНОРА ЯНЕЧЕК з дітьми
і внуками
ВІЛЬГЕЛЬМІНА ЄХ з мужем
ЮРІЄМ

внуки:
ПЕТРО КОЗИНСЬКИЙ
МАРІЯНА КОЗИНСЬКА-ЕНДЕ
з мужем КАРЛОМ
УЛЯНА ОЛЕКСИШИН
Ближча і дальша Родина в Америці,
Канаді і в Європі

Ділимося сумною вісткою з Друзями і Знайомими,
що 20-го жовтня 1978 року відійшов у Вічність

бл. п.

ТЕОДОР БАЛКО

Покійного поховано на цвинтарі св. Івана Хрестителя
в Глстонбері, Конн.

В глибокому горю:

дружина — СТЕФАНІЯ
син — БОГДАН
доня — ХРИСТИНА з мужем
АДРІАНОМ
брат — ОСИМ з дружиною
брат — ВОЛОДИМИР з родиною

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНІ!
УНСОЮЗУ!

НЕДІЛЯ,
29-го ЖОВТНЯ 1978 р.
Год. 5-та по пол.

ПЕРШЕНСЬКІ
ЗМАГАННЯ КОПАНОВОГО
М'ЯЧА
ШЕЙФЕР ЛІГІ

ПЛОЩА
FARCHERS GROVE
UNION, N.J.

УСТ ЧОРНОМОРСЬКА СІЧ — БРИДЖВТЕР РАРИТАН СК

Субота, год. 2-га — „Ч. Січ“ (юнаки) — Фрігглер СК (юнаки), Орандж Парк
Субота — год. 3-та — „Ч. Січ“ (учні) — Перспен-Грін (учні) в Перспені
Субота — 3-та — „Ч. Січ“ (юнаки) — Рамано (юнаки) в Рамано
Любителі українських дружин, підтримуйте їх на площах змагань!

ЛІТЕРАТУРНО-МИСТЕЦЬКИЙ КЛЮБ у НЬО ЙОРКУ
136 Друга Авеню, 2-й поверх
(ДІМ УКРАЇНСЬКОГО ВИЗВОЛЬНОГО ФРОНТУ)

Управа Літературно-Мистецького Клубу
повідомляє, що

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

відбудуться
у п'ятницю, дня 10-го листопада 1978 року, о год. 7:30 вечора
у приміщенні Клубу.
ПРИСУТНІСТЬ ВСІХ ЧЛЕНІВ ОБОВ'ЯЗКОВА!
Голова — Іж. Т. ГРИЦАЙ Секретар — МИХАЙЛО КУЧЕР

42-ий ВІДДІЛ ООЧСУ І ТУСМ в ГЕМСТЕД, Н. Й. — запрошують на
ОСІННЮ ЗАБАВУ

в суботу, 11-го листопада 1978 р., в залі Укр. Кат. Центру св. Володимира, 226 Uniondale Ave., Uniondale, N.Y.
Оркестра „Сучасність“ — Івана Гоча, Торонто, Канада

Вільні квитки від год. 8-9 веч.

Резервувати столики — (516) 485-0149

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНІ!
УНСОЮЗУ!

Спортова Ланка „КРИЛАТІ“
при Осередку СУМА в Йонкерсі, Н. Й.,
запрошує Всіх на

ВЕЛИКІ ОСІННІ ВЕЧЕРНИЦІ

Гратиме оркестра „ІСКРА“ під проводом О. Кузичин - Я. Палилик

Субота, 4 листопада 1978 р., о год. 9-їй веч.
Український Народний Дім
301 Palisade Avenue, YONKERS, N.Y.
Столики замовляти: С. Палилик, (914) 965-6971, веч.

Під патронатом
Українського Конгресового Комітету Америки та Комітету Українців Канади
з нагоди 30-ліття існування ансамблю СУБ
та у часі 3-го Світового Конгресу Вільних Українців
відбудеться

ВЕЛИКЕ КОНЦЕРТОВЕ ТУРНЕ

Чоловічого Хору

„ГОМІН“

НАРОДНОГО БАЛЕТУ

„ОРЛИК“

Диригент ЯРОСЛАВ БАБУНЯК
Акомпаньйор ВІЛІАМ ДЖОНС

Хореографи: ДМИТРО ПАРАДЮК, МАРІЯ БАБИЧ

ТЕНОРА І БАНДУРИСТА ВОЛОДИМИРА ЛУЦЕВА

УСІ НА КОНЦЕРТИ НАШИХ ГОСТЕЙ З ЄВРОПИ!

ПОРЯДОК КОНЦЕРТІВ:

- 1) Четвер, 9-го листопада, о год. 8-їй веч. — ГАМІЛЬТОН, Онт.
Зала: Delta College, 1284 Main St. East, Hamilton, Ont.
- 2) П'ятниця, 10-го листопада, о год. 8-їй веч. — ВІНДЗОР, Онт.
Зала: слідувати за місцевими оголошеннями
- 3) Субота, 11-го листопада, о год. 7:30 веч. — ЧІКАГО, Іл.
Зала: Lane Technical High School, 2501 West Addison, Chicago, Ill.
- 4) Неділя, 12-го листопада, о год. 4-їй по пол. — КЛІВЛЕНД, Огайо
Зала: Normandy High School
- 5) Вівторок, 14-го листопада, о год. 8-їй веч. — БОФФАЛО, Н. Й.
Зала: McKinley High School Auditorium, 1500 Elmwood Ave., Buffalo, N.Y.
- 6) Серед, 15-го листопада, о год. 7:30 веч. — РОЧЕСТЕР, Н. Й.
Зала: East Ridge High School Auditorium, 2350 Ridge Rd., East Rochester, N.Y.
- 7) Четвер, 16-го листопада, о год. 7-їй веч. — СІРАКУЗИ, Н. Й.
Зала: Fowler S.H. School Auditorium, 227 Magnolia St., Syracuse, N.Y.
- 8) П'ятниця, 17-го листопада, о год. 7:30 веч. — ІРВІНГТОН, Н. Дж.
Зала: Irvington High School, Clinton Avenue, Irvington, N.J.
- 9) Субота, 18-го листопада, о год. 7-їй веч. — ТРОЙ, Н. Й.
Troy Music Hall, Second and State Sts. Troy, N.Y. Квитки 6, 5 і 2 дол. для студентів, можна їх набути: Romaplanet Jeweler, Troy, N.Y. tel (518) 272-0643 або Kolody and Hope, Troy, N.Y. tel 272-4570
- 10) Неділя, 19-го листопада, о год. 4-їй по пол. — ФІЛІДЕЛЬФІЯ, Па.
Зала: слідувати за місцевими оголошеннями
- 11) Понеділок, 20-го листопада, о год. 7:30 веч. — СОЮЗІВКА, КЕРГОНКСОН, Н. Й.
Зала: Концертна зала Союзівки
- 12) Вівторок, 21-го листопада, о год. 7:30 веч. — ЙОНКЕРС, Н. Й.
Зала: Українського Народного Дому, 301 Palisade Avenue, Yonkers, N.Y.
- 13) Четвер, 23-го листопада, о год. 6:30 веч. — НЬО ЙОРК, Н. Й.
Зала: „Карнегі Гол“, Конгресовий Концерт СКВУ, Carnegie Hall, New York, N.Y.
- 14) П'ятниця, 24-го листопада, о год. 7:30 веч. — ВАШІНГТОН, Д. С.
Зала: Archbishop Carroll High School Auditorium, 4300 Hattwood Rd. N.E., Washington, D.C.
- 15) Субота, 26-го листопада, о год. 6:30 веч. — ДЕТРОЙТ-ВОРРЕН, Міш.
Зала: Fitzgerald High School Auditorium, Nine Mile Road and Ryan, Warren, Mich.
- 16) Неділя, 28-го листопада, о год. 5-їй по пол. — ТОРОНТО, Онт.
Зала: Massey Hall, Toronto, Ont.

Найкраще квитки заздалегідь, щоб не бути на вулиці. За подробицями набудити квитки, адресуйте їх на: 301 Палісада Авеню, Йонкерс, Нью-Йорк.

НА ПОРОЗІ ПОНТИФКАТУ...

(Закінчення зі стор. 2)

гого Ватиканського Собору, що був знехтований, і є Декрет про Східні Церкви. Переведення цього документу в життя згідно з його духом і літературою змінило б на краще статус нашої Церкви у розсіянні та дало б завдаток на її відновлення на материнській землі.

Постійний голос в обороні пригноблених і переслідуваних, вимога від урядів основної справедливості, як передумови всякого трактування з ними, а не погугування їм, піднесуть моральний престиж Ватикану, як також призведуть до звільнення Церкви від зайвого балансу псевдо-дипломатії і маніпулювання. Де йдеться про справедливість, право на свободу совісті, оборону переслідуваних не може бути місця для такого роду дипломатії. Нам видається, що новий Папа це розуміє і послідовно перекладає як настанову усяї адміністрації Вселенської Церкви.

Як людині, що науково-глибоко ознайомила і осмислила релігійну проблематику у Східній Європі, як тому, хто близько спостерігав долю Церкви сусіднього йому народу, новому Папі не повинні бути чужими наші церковні змагання. Як поляк і слов'янин, Папа Іван Павло II повинен бідно зрозуміти і на жист приязні супроти народу, так само, якщо не більше, біткою долею, як і поляки. Може якраз він, більше, ніж інші, повинен бути чужим українцям за багату прихильності до минулого, які притримували відносини між двома близькими народами. До цього

Якось дивно і незрозуміло Божим помислом здійснюється у виборі Святого Отця Папи Івана Павла II, нашого нового Вселенського Архирея, інтуїтивно відчуті прогнози, висловлені письменниками Маврикієм Вестом у його романі „Черевикі рибалки“ та Мартиним Малієм в його фантасійній книзі „Останній конячий“ про те, що найближчим часом Папою нашого часу буде людина, випробувана в горні переслідувань і релігійної ревності, що зможе привести до відновлення цілої Церкви. Дивні діла Господні!

ЯКЕ МАЙБУТНЄ?...

(Продовження зі стор. 2)

хай і „другої класи“, високі, а пошта доставляє їх пізно, часті страйки, зокрема казначейської пошти, роблять доставку журналів практично неможливою. Це труднощі видавничо-технічні, адміністративні й експедиційні. Пошта робить труднощі, коли передплачу невірні, а в нас після — і не платників більше, чим передплатників.

Але є ще й труднощі духовного порядку — редакційні. Поява наших журналів можлива тільки тому, що їх редактори і співробітники роблять свою працю з громадського обов'язку, безкорисно, або за „символічний“ гонорар у вільний від зарплати час, жертвуючи відпочинком, хоч така праця вимагає повного дня, а не години, як у редакції. Засоби журналістики текстовими, ілюстраційними, нотними та розгортаються матеріалами, що відбиваються на добровільній базі і тому доповняють їх несистематичний, випадковий, дорічковий, спінений. Годі робити в авторів замовлення на писання і ставити їм умови, коли це безкорисно, або низько платна праця.

Співробітників мало, бо наше суспільство мікроскопічне і трудно знайти між ними достатню кількість літературно-мистецької й педагогічно обдарованих людей, що могли б на рівні фахово обслуговувати потреби та заспокоювати вимоги малого читача. Більшість теперішніх редакторів і співробітників дитячих журналів — це люди старшого віку, їх творчі спроможності меншають, деякі вмовкають зовсім, а на їхнє місце немає змін.

До авторів статей і дописів

Звертаємось до шановних авторів статей і дописів, щоб їхні матеріали, по можливості, були написані на машині і щоб поміж рядками цього машинопису, есентуально рукопису, був подвійний відступ. Редакція приймає тільки оригінальні матеріали.

Дописи про відзначення національних річниць, пов'язаних із специфічною датою, таких як: 22-го січня, Листопадові дні, Крутанські імпреси, беззвинні Шевченківські свята, різдвяні чи великодні та інші імпреси — присилати не пізніше, як 10 днів після встановлення даних імпрес.

День Союзники в Чикаго

Окружна Управа СУА разом із своїми Відділами успішно влаштувала „День Союзників“ 1-го жовтня ц. р. у залі Собору св. кн. Володимира в год. 1-й по полудні. Цей день наша Округа присвятила 35-літтю журналу „Наше Життя“. Головою Округної Управи Марія Юзефович привітала численне зібрання жіноцтва, представників українських фінансових установ, товариств та організацій, як також редактора журналу „Наше Життя“ Уляну Люболич, представляючи її присутнім, які зустріли її довготривалими оплесками.

Перевішив молитву, голова передала дитяче ведення програми того святкового дня культурно-освітній референтці проф. Віри Боднарчук. Референтка, привітавши всіх — запросила до обіду, що його приготувала Марія Родак, членка 36-го Відділу, разом із своїми союзницями. Молоді союзники із 10-го і 29-го Відділів справно подавали страви на прикрашені квітами столи.

Опісля вечора програмою, представила всіх осіб за головним столом, де крім голови Округи М. Юзефович і почесної членки Округної Управи та членки СФУЖО Люболич Шандри — на почесному місці сиділа редактор „Нашого Життя“ Уляна Люболич, а також голови всіх Відділів нашої Округи.

Після представлення присутніх делегатів різних установ та організацій проф. В. Боднарчук привітала редактора журналу, подивившись його характеристику і велике значення для українського жіноцтва у вільному світі. Вона закінчила словами: „Сьогодні, коли ворог в Україні змагає до повного знищення нашої культури й ліквідації мови, ми своєю працею в журналі повинні дати відсіч для його зазіхань і стати на оборону наших святощів...“ Відтак вона попросила до слова редактора У. Люболич, яка коротко розповіла про початки жіночої преси на рідних землях і на еміграції, а потім довше спиналася біля „Нашого Життя“ в його 35-річчя. Переповідаючи історію початків цього журналу, вона представила докладно всі труднощі, які доводилося пережити при видаванні журналу та про його велике значення для нашої жіноцтва і всієї української спільноти.

Опісля діти союзників із 101-го Відділу — Ліза Бандура, Тамара Данилюк, Христя Гриневич і Андрія Горб подали їй китичку червоних троянд із відзначення „Дитячої сторінки“ у цьому журналі. Представники й делегати всіх товариств та організацій склали свої привітання, передаючи грошові дати на пресовий фонд журналу. Один привіт був навіть „навесело“. А саме за ініціативою письменниці та колишнього редактора „Дитячої сторінки“, „Нашого Життя“ Ганни Черні, присутні при зга-

даному столі розіграли виграш на курячу лапку, яка ще залишилася на полумиску. Зібрано 11 дол. на пресовий фонд журналу і Г. Чернін відідав редактору Уляну Люболич передала їй цю суму із побажаннями успіхів у далішій, так важкій праці. Присутні радісними оплесками прийняли цей оригінальний привіт.

Письмові привіти відчитала проф. В. Боднарчук, заповівши мистецьку програму, що її започаткувала Марія Дорожницька, членка 84-го Відділу читання твору Уляни Люболич із збірки спогадів „Розкажу вам про Казахстан“, а саме „Дзеркало, дзеркало, скажи мені правду“. Цей твір про сувору дійсність життя українців на далекому засланні в Казахстані викликав помітне враження на присутніх. Далі, вокальне тріо „Пісня“ із 29-го Відділу СУА відігравало чотири пісні: „Мати ходить на курган“, муз. Пашкевича сл. Луценка, „Зелені поля“ Рича Дера (з англ.), „Два потоки з Чорногори“ муз. Кос-Анатольського, сл. Петренка, муз. Т. Шевченка, муз. Гнатюшина. Першу пісню присвятили Уляні Люболич. Виконавці: Віра Джулинська, Наталка Масник, Люся Олексюк, аккомпанюмент — Оксана Оришківчак, мистецький керівник Христя Ковальська-Рудницька.

Під кінець організації на референтку Округної Управи Марію Наваринську навітнула організаційна сторінка „Нашого Життя“. Як кожного року на „День Союзників“ наділяється відзначення для деяких Відділів за їхню діяльність, так цього разу редактор У. Люболич відмітила два Відділи, а це: 29-й і 101-й за їхню діяльність.

Цей надзвичайно успішний „День Союзників“ закінчено гимном Союзу Українок, що його відігравало тріо „Пісня“, а всі союзники їм допомагали.

На другий день, у понеділок, Уляна Люболич, відвідуючи українські установи, не попустила і Українського Музею, який їй дуже подобався, а перед усім 12-тисячна бібліотека, якою наш Музей гордиться. Увечері в домі СУА відбулася зустріч редактора із членами Округної Управи та всіх інших союзників зацікавлених долею „Нашого Життя“. Редактор докладно розказала про його редагування, про всі труднощі та недоліки. Потім присутні за перекоскою ставили й питання і піддавали різні думки, як це можна б зробити наш журнал кращим та цікавішим для всіх читачів, між якими не бракує і чоловіків. Редакторка на все давала вичерпні відповіді, приобіцявши сповнити всі бажання союзників. При дружній гутірці скоро пройшов час і ми всі, бажаючи п-і Уляні Люболич якнайкращих успіхів, попрощали її в дорогу до дальшої невсипущої праці.

Р. Турянська

Богдан В. Сперкач піаніст-віртуоз

Прізвище Богдана Сперкача стало вже давно відомим не лише в музичних колах Маямі на Флориді, але також у Філадельфії, Чикаго (де він тричі виступав на концертах як піаніст-солист), на Союзі та в інших містах. Найстарший син п-ва Бориса і Івонни Сперкачів вже на 6-му році життя почав вчитися гри на фортепіано. Першою вчителькою була його мати, яка відкрила музичний талант сина, а згодом почав Богдан вчитися у п. Оранського у Філадельфії. Коли родина п-ва Сперкачів перенеслася до Маямі, продовжував він своє навчання у п-ті Наталі Климкевич, відомої піаністки та вчительки гри на фортепіано. 9-річний юнак, після двох піврічних навчання отримав свою першу нагороду в 1965 році на Всеамериканському фортепіановому конкурсі в Остен, Техас.

У січні 1966 року виступив Богдан як соліст Маямської Симфонічної Оркестри. Маямський тиждень „Нюс Пост“ назвав Богдана музичним гением за його перфектну технічну гру та фотографічну пам'ять. Богдан виступав на всіх імпрезах нашої маямської громади, як аккомпаньйор хорів, солістів, а найчастіше як соліст-піаніст. Його виступи були завжди найбільшою атракцією.

Дня 15-го травня 1966 року, як 10-річний юнак виступив Богдан з нагоди Конвенції УНСОюзу, 21-го травня 1967 року виступив він вдруге в Чикаго на ювілейному концерті в честь Патріарха Йосифа. У статті „Виступ 11-річного піаніста Богдана Сперкача“ („Свобода“ з 17-го червня 1967), написав про нього композитор Василь Шуть: „Богдан виконував свою програму з такою легкістю та зрозумінням, що хотілося забути, що це грав дитина, худенький 11-річний хлопчик. Слухаючи з великим ентузіазмом сприймали кожну точку його програми. Високорозвинена техніка пальців і блискучі октави свідчили, що рік не пройшов даром. Він грає з душею, з відчуттям та своєрідною інтерпретацією духу автора. Його чудові переходи з форте до ніжного піяно і м'який удар робив на слухача незатерте враження“.

Дня 23-го квітня 1967-го року мав Богдан свій концерт у Філадельфії в залі Етикет Сосетті. Він виконав твори Бетговена, Баха, Шопена, Шуберта як також твори українських композиторів Косенка, Рудницького, Шута та інших. Талановитий 11-річний віртуоз тримав в захопленні публіку на протязі всього свого концерту. („Вільний Світ“ з 15-го травня 1967-го року.) У липні 1968 року виступив Богдан із фортепіановим сольом на Союзі. У статті „Наші молоді таланти“

Маямі, Флориди. (В. Б.). — В неділю, 15-го жовтня ц. р., українська громада південної Флориди, під патронатом Відділу УККА в Маямі, влаштувала Свято Покрови і Свято Зброї в Маямі. Святі взяло участь велике число громадян, які вповніли залу Українського Культурного Центру. Програму відкрив голова Відділу УККА В. Хомак, а змістовну доповнив виголосив о. М. Михайлюк, парох української православної церкви в Маямі.

Відбулося Свято Покрови і Свято Зброї в Маямі

В мистецькій частині програми виступили: український національний хор під диригентурою Миколи Івонни, солістами пані І. Болюх та о. М. Михайлюк; аккомпанював хором маестро Богдан Сперкач. Декламації виголосили пані-матка Н. Михайлюк — „Іржавець“ Т. Шевченка, М. Гарматі — „Огні Месті“ М. Пачовського і Т. Ванчик — „Безсмертний Лицар“ (власний твір). Свято закінчено відспіванням українського національного гімну.

Внизу поміщуємо листу ч. 2 дальших пожертв на допомогий фонд для ЗУАДКМетету, що їх склали з приводу похоронів Гала п. д-ра Володимира Галана згідно останнім побажанням Помершого та його родини — замість квітів на могилу: по 100 дол. — Ліга Українських Шадниць у ЗСА (Чикаго, Іл.), д-р Василь Салая; 50 дол. — д-р Іван Панчук; 30 дол. — Тома Бурка; 25 дол. — д-р Олександр і Іванна Білик; 10 дол. — Дмитро Ткачук, Петро Гурський, Іван Скіра, Володимир і Звенислава

Пожертви на ЗУАДК

Романів, Борис Скіра, Василь і Раїса Євтушенко; 18 дол. — Слава Галан; 15 дол. — Іван і Павліна Зінченко, Софія-Масловська; 10 дол. — Олена Букачак. На листи ч. 1 і 2 зібрано загальну суму 1497 дол. Усім жертводавцям Злучений Український Американський Допомогий Комітет висловлює широкердечну подяку.

За Екзекутивну ЗУАДКМетету

Володимир Вачинський (екзекутивний директор)

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

ІВАН ГРЕГА, член УНС Відділу 127 в Бейлорі, Н. І., помер 12-го жовтня 1978 на 73 році життя. Нар. 1907 р. в Україні; членом УНС став 1950 р. Залишив у спадку дружину Александру, дочку — Марію, Глорію і Христинку; синів — Петра і Йосифа та багато внуки. Похорон відбувся 31 жовтня 1978 р. на цвинтарі св. Матея у Вест-Сенке, Н. І.

Вічна Ному Пам'ять! Марія А. Гаравус, секретар.

МИХАЙЛО ГОШНИЙ, член УНС Відділу 357 у Нортмберленді, Па., помер 12-го жовтня 1978 на 90 році життя. Нар. 1888 р. в Україні; членом УНС став 1933 р. Залишив у спадку дітей: Марію, Михайла, Катерину, Розу, Анну, Павлину і Міну; 9 онуків і 5 правнуків і сестру Павлину. Похорон відбувся на цвинтарі Рівену, Па.

Вічна Ному Пам'ять! Стефан Возник, секретар.

МИХАЙЛО Г. ГНАТЮК, член УНС Відділу 85 в Галзетоні, Па., помер 20 квітня 1978 на 21 році життя. Нар. 1957 р. в Галзетоні, Па.; членом УНС став 1957 р. Залишив у спадку батька Петра, маму Розу, брата Роберта і сестру Федору. Похорон відбувся 22 квітня 1978 р. на цвинтарі Мост Прінсеса Влада в Галзетоні, Па.

Вічна Ному Пам'ять! Михайло Семків, секретар.

АНДРІЙ ДЕКЕР, член УНС Відділу 217 в Рочестері, Н. І., помер 28 травня 1978 на 78 році життя. Нар. 1900 р. в Україні; членом УНС став 1928 р. Залишив у спадку 2 синів: Річарда і Андрія, 3 онуків і брата Михайла. Похорон відбувся 31 травня 1978 р. на цвинтарі Голі Сепальчєр в Рочестері, Н. І.

Вічна Ному Пам'ять! Т. Кубарч, секретар.

КАТЕРИНА МАЛАНЯК, членка УНС Відділу 74 в Нью-Кастелі, Па., померла 21 квітня 1978 на 89 році життя. Нар. 1889 р. в Самборі, Україна. Залишила у спадку о. Мікея, Павла і Стефана. Похорон відбувся на цвинтарі Оук Парк в Нью-Кастелі, Па.

Вічна Ному Пам'ять! Катерина Ярема, секретар.

ІВАН КОВЕН, член УНС Відділу 217 в Рочестері, Н. І., помер 27 липня 1978 на 57 році життя. Нар. 1921 р. в Різі, Н. І.; членом УНС став у 1973 р. Залишив у спадку дружину Юлію, 2-ох синів: Юдія і Каті; 2 онуків: сестру Стефану і брата Стефану. Похорон відбувся 31 липня 1978 р. на цвинтарі Голі Сепальчєр в Рочестері, Н. І.

Вічна Ному Пам'ять! Т. Кубарч, секретар.

МИКОЛА ОТОЛІРЧУК, член УНС Відділу 220 в Чикаго, Іл., помер 29 травня 1978 на 87 році життя. Нар. 1890 р. в Україні; членом УНС став 1935 р. Залишив у спадку дружину Дженні і Мескутку дочку. Похорон відбувся 1-го червня 1978 р. на цвинтарі св. Марії в Евергрін Парк, Іл.

Вічна Ному Пам'ять! Едвін Вайдін, секретар.

АРТУР В. ВІШКО, член УНС Відділу 207 у Сент-Джерсї, помер 1-го червня 1978 на 62 році життя. Нар. 1915 р. в Геддесі, Масс.; членом УНС став у 1948 р. Залишив у спадку дружину Ріту та дитину Марію, Марту, Томаса і дві сестри. Похорон відбувся на цвинтарі св. Вірджії в Геддесі.

Вічна Ному Пам'ять! Павло Рева, секретар.

ГЕЛЕН АНН МАРТІН, членка УНС Відділу 63 у Форді, Огай, Па., померла в квітні 1978 на 69 році життя. Член УНС стала в 1959 р. Залишила у спадку дочку Христинку і сина Михайла. Похорон відбувся на цвинтарі Лавінея Буріял Естейт у Вортінгтоні, Па.

Вічна Ному Пам'ять! Михайло Турко, секретар.

Микола Понеділок Рятуйте мою душу

Обкладинка та ілюстрації ЕДВАРДА КОЗАКА-ЕКО. Сторінок 503. Ціна 8.00 дол. SVOBODA 30 Montgomery Street Jersey City, N.J. 07308

REAL ESTATE

9-кімн. дім, коло Союзівки — \$33,000.00.
6-кімн. дім, три акри землі — \$50,000.00.
70 акрів землі, серед стейт-ового лісу, гірський потік, асфальтова дорога, за аker \$750.00.
19 акрів землі, коло Союзівки — \$18,000.00.

STEPHAN OLESIW
Licensed Real Estate Broker
Rock Haven Rd., P.O. Box 348
Kerhonkson, N.Y. 12446
Tel. Kerhonkson (914) 626-7692

В УКРАЇНСЬКОМУ СЕЛІ на ФЛОРІДІ нові хати з всім модерним влаштуванням.

5 кімнат, від \$25,000
5 кімнат, гараж \$31,500
7 кімнат, 2 гаражі \$45,500
7 кімнат, „сплит-левел“ \$65,000

„ГАРДЕН ГОМС“
5 кімнат, гараж \$32,500
На дві родини \$65,000
Ділянки під хату від ..... \$ 8,000

SUNNYLAND REALTY
Stephen Kowalschuk — Realtor
855 N. Park Ave., Apopka, Fla. 32703
(305) 886-3060

A. E. SMAL & Co.
REAL ESTATE & INSURANCE
1733 Springfield Avenue
Maplewood, N.J. 07040
(201) 761-7500

Приймає всі роди забезпечення, зокрема: на особові і вантажні авта та мотоцикли; від вогню, від відповідальності і бонди; на життя і акцидентів поліс.

Продас і приймас на продаж нерухомості в Мей-пелууді, Ірвінгтоні та всіх доколичних місцевостях.

ФАХОВА ПОРАДА
вибору будівельних парцел, уточнення контрактів, систем житлових приміщень та кваліфікаційна контрола будови.

ECONO-HOMES CONSULTING
P.O. Box 207, Eldred, N.Y. 12732
(914) 557-8741

ХАТА коло Союзівки, 1½ акра землі, \$37,000.
ТРЕЙЛОР — Yellowstone, майже новий, \$1,800.
ХАТА, майже 2 акри землі, мас 21 років, опівання на оливу, \$32,500.
ULSTER HGHTS — 2 акри землі, поміркована шк. Тел. після 5-01 — 726-8288 або (914) 626-4141

Чортківська Округа

Історично-мемуарний збірник. Попити: Чортків, Копичинці, Ворци, Заліщиці. Книжка у твердій темній обгорці з золотими буквами, роботи мистця ЯКОВА ГІНЗ-ДОВСЬКОГО, 928 сторінок. Ціна 25.00 дол. і \$1 пересил.

SVOBODA
30 Montgomery Street
Jersey City, N.J. 07308

FUNERAL DIRECTORS

LYTWYN & LYTWYN

UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS
AIR CONDITIONED
Обслуга ЦІЦЛА і ЧЕСНА.
Our Services Are Available Anywhere in New Jersey.
Також займаємось похоронами на цвинтарі в Вавіди Брукліні і перенесенням тіл з країн світу.
801 Springfield Avenue
IRVINGTON, N.J.
NEWARK, N.J.
ESsex 5-5555

ПЕТРО ЯРЕМА

УКР. ПОГРЕБНИК
Займається похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ.
КОНТРОЛЬОВАНА ТЕМПЕРАТУРА
Peter Jarema
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N.Y.
ORegon 4-2568

Вступайте в члени УНСОюзу!

„СВОБОДА“
заангажує негайно на постійну працю:
ФАХОВОГО ДРУКАРЯ (пресмена)
і РОБИТНИКА ДО ДРУКАРНІ
Добрі умови праці і бенєфіти.
Голоситесь особисто —
SVOBODA
30 Montgomery St., Jersey City, N.J. 07302

НАУКОВОЕ ТОВАРИСТВО ім. ШЕВЧЕНКА
приймає на постійно
ДИРЕКТОРА КАНЦЕЛЯРІЇ
і БІБЛІОТЕКАРЯ
Зголошення на адресу:
SHEVCHENKO SCIENTIFIC SOCIETY, INC.
302-304 W. 13th Street, New York, N.Y. 10014
Tel. (212) 929-7622

У всіх правних справах, таких як: розводи, тестаменти, імїграційні справи, спадщини, випадки, справи за зв'язи з нерухомостями, трансакції мажоритарних справ кривих, які живуть в Україні або в Польщі, прошу звертатися до:
WASYL NEZOWY
consultant for LOUIS KONOWAL, attorney
Годилин урядування тільки за домовленням.
903 1411 Walnut Street, Philadelphia, Pa. 19102
Telephone (215) 563-3332